

Pencəyin nağıllı

Əhməd Qəşəmoğlu

Halay, halay içində,
Xəlbir saman içində,
Bəzən də acı tarix
Olur nağıl biçimdə...
Neçəki dəllək dövə
Hələ hamam içində...

Hamamçının tası yox,
Baltaçının baltası yox,
Tazı qalstuk taxıb,
Bir deyil, xaltası çox...

HSS....

Biri azdı, biri çoxdu, dünyada,
Yer üzü şahiddi neçə fəryada,
Yurdumuz üstündə tarixlər boyu,
Bu son iki əsrin hər ili ayı,
Bələlər uçuşur yarasa kimi,
Bir dəli dövrandır, yoxdur hakimi.
Titrədi insanlıq taxtı bir vədə,
Hər yandan yağış tək yağdı min hədə...
İtirdi özünü, dövrən karıxdı,
Çaylar məcrasından kənara çıxdı...

Sizə kimdən deyim, nə vaxtdan deyim?
Çox-cox yaxın olan uzaqdan deyim...

Eyni yol gedirdi bir neçə nəfər,
Hamı bir-birinə qardaş deyirdi,
Biri də başçıydı, ədalət sözün
Elə hey ağzında gəvələyirdi.
Getdikləri yollar çox nahamvardı,
Yolun daş-kəsəyi, yarıqı vardı...
Kömək edirdilər bir-birlərinə,
Belə davam etdi iki qərinə...

Biri də var idi, cəlimsiz, gücsüz
Dildə bir pəhləvan, qəlbədə cılız.
Hamıya dil töküüb iş aşırırdı,
İmkan düşən kimi aranı qatıb
Xəlvətə aləmi qarışdırırdı.

Çətinə düşdümü, imdad edərdi,
Özündən güclüdən kömək dilərdi,
Elə ki, özünə gəldi bir qədər,
Quyruq bulayardı bir tazı kimi,
Olmayıb bir varlıq, o özü kimi.
Düşərdi güclünün ayaqlarına,
Gəlməzdi alçalmaq onun arına...

Həmən güclü bir az zəiflədimi,
Bu idbarın gözü başqa məkanda,
Başqa aləmlərdə güclü gəzərdi,
Xəlvəti yol tapıb o güclü ilə,
-Gəl mənim ağamı öldür, deyərdi.
Mən sən qulunam, əmrini göndər,
Sən istəyin nə? Eyləyim onu,
Ağlayan üzümü güldür, deyərdi.
Kim ona havadar olmuşdu bir vaxt,
Görərdi laxlayır oturduğu taxt,
Görərdi bu cılız əlində mişar,
Taxtı mişarlayır, eyləmədən ar.

Düşmənin sədəsi olanda yaxın,
Cılız çıxardı xain xəncərin,
Əvvəllər havadar olan o kəsin,
Dərməyə qoymazdı bir an nəfəsin,
Arxadan vurardı ağır zərbələr,
Deyərdi, sən idin məndən çox güclü?
İndi ayağımın altında gəbər.
Nə olsun ayağa qaldırdın məni,
Sən məndən güclüydün, sevməzdim səni.
Girib qılığına yeni gələnin,
Bir az da hiyləylə artım, güclənəm.
Sonra ayrı güclü axtaracağam...

... Bəli, yol gedirdi bir neçə nəfər,
Deyirdilər bizi gözləyir zəfər.
Cılız da onların biriydi əfsus...
Başçıyam deyənə yanında tula,
İnsanlıq adından geriye, əfsus...

Elə ki, çatdılar bir dağ döşünə,
Başçıya xoş gəlmək istəyən cılız,
Kabab arzusuyla xəlvətdə, gecə
Bir ocaq yandırdı üstüsü qəvi.
Qəfil bir partlayış qalxdı ocaqdan,
Dağıtdı onların yatdığı evi.
Sonra tufan qopdu, zəlzələ oldu,
Hərəsi bir yana qaçdı, səpildi,
Arada əlaqə itdi, kəsildi.

Həmin bu dəstədə bir mərd var idi,
Ürəyi təmizdi, hiyləsi yoxdu,
Üzünə güləni dostu bilərdi.
O cılız, o mərdin var dövlətini
Hey talar, yenə də girəv gəzərdi.

O gün ocağı da, cılız hiyləylə
Mərdin tərəfində çatmışdı gizli,
Aləm qarışanda yanar kəsövü
Onun kürəyinə atmışdı gizli.
Arzusu o idi, yığılanda mərd
Gedib üst-başını axtarsın tamam,
Əlinə keçirsən var dövlətini.

Qarışanda aləm, hərə bir yana
Dağılıb düşdülər min bir oyuna,
Mərdin başı lovlu dərədə təkçə
Alovlar içində çırpınan zaman
Baxıb yol gəzirdi, bir yana çıxsın,
Düşdüyü bələdan canın qurtarsın.

Dərənin başında başını gördü,
Sandı kömək edər, üzünə güldü.
Gördü ki, başçının sifəti başqa -
Bir vaxt dost deyənə gözündə nifrət.
Gördü ki, cılızı qışqırdı ona,
Gördü ki, düşübdü murdar oyuna.

Başçı əl qolunu bağladı onun,
Cılız tez tullanıb hay sala-sala,
Mərdin pencəyini çıxardı həmən.
Başçı üz çevirdi, guya görmədi...

Pencək sehriydi, adi deyildi,
Kim geysə, müqəddəs dua eyləsə,
Boy verər, güclənər, qüdrətlənərdi,
Cənnətə dönərdi dörd bir tərəfi,
Sular sevda ilə, ümidlə çağlar,
Baş alıb gedərdi, meyvəli bağlar,
Bərəkət gələrdi əkin-biçinə,
Dağlarda, aranda elin köçünə.
İnsanlar fərəhlə, toylu-düynünlü,
Ömür sürərdilər, haqqa yönümlü...

Mərd haray saldı ki, pencəyimi ver!
Cılız bir fahişə hay küyü saldı,
Dedi:- yox vermərəm, pencək mənimdi,
Mənə elə gəlir, babam tikibdi!
Pencəyin sapının pambıqlarını

Nağıl edən var ki, nənəm əkibdi!
Qaldırdı təpiyi mərd min qəzəblə
Dedi:- sərsəm qarğa çərənlemə gəl!
Qaytar tez pencəyi, axmaq başına
Sarsaq kəlmələrin olacaq əngəl!
İstədi cılızı bərk kötəkləsin,
-Oğru, hayçı-küyçü, qatilsən, desin.
Alıb pencəyini cılızı həmən
Rədd ol ta gözümdən, itil sən, desin.

Nərildədi başçı, min haray saldı,
Cılızın əlini əlinə aldı.
Çımxırdı mərdə ki, tələsmə hələ,
Danışdı hiyləylə o gülə-gülə:
-Bəlkə də düz deyir, bunun nənəsi
Bəlkə pambıq əkib öz həyətində?...
Heç kim bilmirsə də, bəlkə babası
Dərzi dükənində fəhlə işləyib?
İsbat edəmməzsən, bəlkə bu cılız
On dəfə pencəyi yuxuda görüb?

Sən dayan, biz hələ bir araşdıraq,
Hər sözün yanına söz yaraşdıraq.
Özün görürsən ki, qəliz bir işdi,
Səs salma, bu işlər xeyli qarışdı.

Mərdin əl-ayağı yanmışdı tamam,
Arxasız, köməksiz qalmışdı tamam.
Diz çökdü, oturdu, gözündə kədər,
Bildi ki, bir kömək gözləmək hədə.

Ancaq bu tərəfdən qarşı tərəfdə
Bir qardaşı vardı, dizində tərər.
Ümidi onaydı, o da aralı
Mərd burda inlədi, düşdü yaralı.

Başçı da, cılız da qorxmasaydılar
Uzaqlarda olan igid qardaşdan
Mərdi parça-parça eyləyərtilər,
Özlərinə əhsən söyləyərtilər.

Mərd özünə gəldi, qardaş da gəldi,
Yanığı sağaldı, xeyli dikəldi.
Pencəyi istədi yenə cılızdan,
Əlindən qan süzən oğru, xırsızdan.

Bu vaxt yan yörədən çıxdı neçəsi,
Biri dərhal dedi, pencəyi qaytar!
Dedi dəfələrlə təkrar elədi.
Kimsə eşitmədi, söz oldu hədə.

Cılızın bir gözü yan yörəsində
Gözləri yaş tökdü, aman dilədi:
Pencəkədən babamın qoxusu gəlir!
Bu dərd ürəyimi dağıdır, dəlidir.

Bir- birinə baxdı ətrafdakılar,
Astaca, xəlvətcə, göz eylədilər.
Dedilər cılızın öz hikməti var,
Bu hikmət bizə də verər xeyli kar.

Sonra gizli-gizli plan qurdular,
Planda - hap goplar, hiylə, ordular.
Mərdə dedilər ki, gözlə hələ sən,
Hər şeyə çox baxma açıq gözlə sən,
Bir az uyu, başını qat hay-küyə,
İstəyin nə? söylə yalnız sözlə sən.

Ədalətlə həll edirik bu işi,
Haray salma, həddini bil, ay kişi!
Xətrinə sən dəymə bizim cılızın,
Görək nələr olur? Hələ yol uzun.

* * *

Əyninə geyindi pencəyi cılız,
Sonra ha çalışdı oxusun dua,
Dili pəltək vurdu, əlləri əsdi,
Çıxardı pencəyi, geydi bir daha,
Faydası olmadı, tökdüyü qanlar
Şikayət edirdi uca Allaha.

Hirs ilə torpağa çırpdı pencəyi,
Tapdadı hər yandan nifrətlə baxan,
Gözü yaşla dolu gülü, çiçəyi.

Dağıtdı, yox etdi abad yerləri,
Kin, həsəd, qan ilə doldu gözləri,
Xərabəyə döndü nə qədər gülzar,
Göydə mələkələr ağladı zar-zar.
İblis heyrət etdi belə vəhşətə,
Olan qəddarlıqdan gəldi dəhşətə.
Susdu dörd tərəfdə havadarları,
Cılıza köməyə yol axtardılar,
Allahı unudub, arı unudub
Nəhsin bitirdiyi gül axtardılar...

Bütün kainatın var öz nizamı,
Bunu milyon ildi görsə də hamı,
Dərs alan, anlayan heyif ki, azdı,
Tamah olan yerdə idrak dayazdı.
Nizam Allahdandı, heç vaxt dəyişməz,
O haqqı nahaqqa təslim eyləməz.
Tez-tez at oynatdı tarixdə nahaq,
Sonunda qələbə çaldı hər bir haq...

...Nəhayət vaxt gəldi, yetişdi zaman,
Dövrünün xəlviri tərpendi rəvan,

Seçildi dən ilə, daş, kəsək, saman.
Dünya ləngər verdi, aləm titrədi,
Dindi kainatın əzəl fitrəti,
Yeni nizam gəldi bu yer üzünə,
Güc, qüvvət toplandı mərdin dizinə,
Boy verib, yüksəldi doğma qardaşı,
Yağının başına yağdırdı daşı.

Əl-ələ verdi o mərd qardaşıyla,
Hər vaxt bir-birindən qüdrət aldılar,
Qulağından tutub həmən cılızı
Qazdığı quyuya tulazladılar...
Nəhsdən xilas oldu müqəddəs pencək,
Ağladı sevinclə o mərdi görcək.

Əyninə geyindi mərd pencəyini,
Dua özü gəldi dilinə onun,
Qırıldı yağının beli, tilsimi,
Gördü əməlinin görk olan sonun.

Cağladı bulaqlar, caylar sevindi,
Hər ovuc torpaq da arzuylla dindi,
Bağlar bar həvəsli, sevda nəfəsli,
Düzlər şövq içində, gənclik həvəsli,
Dağlar əzəmətlə alqış eylədi,
Qayalar qədimdən tarix söylədi...

Bir vaxt xərabəyə qalan yurd yeri
Silkindi kədərdən, dərddən, ümidlə
Baxdı qalib olan övladlarına,
Fəxr etdi, ayrıca hər bir igidlə.

Mərd fərəh içində çırmadı qolun,
Hər yanda başladı yeni yüksəliş,
Vətənin sabahı yolunda hər vaxt
Hər kəsin önündə müqəddəs bir iş.

SON

